

КОВАЛІВ Пантелеймон Кіндратович (09(21). 08. 1898, с. Москалівка, нині у складі смт Браїлів Жмерин. р-ну Вінн. обл. — 15. 11. 1973, Нью-Йорк, похов. у м-ку Бавнд Брук, шт. Нью-Джерсі, США) — мовознавець, етнограф. Батько [Б. Коваліва](#). Кандидат філологічних наук (1939), д-р філософії (1949). Дійсний член НТШ (1949; 1957–67 — голова осередку у Вашингтоні). Закін. Київський університет (1922). Член Етногр. комісії ВУАН. Від 1939 працював у Київ. університеті та пед. інституті. 1943 викладав у Львів. театр. студії; від 1944 — проф. УВУ в Празі, водночас 1946–51 — ректор Богослов. академії УАПЦ у Мюнхені. 1952 емігрував до США. Склав програми для збирання етногр. матеріалу «Народна хліборобська техніка» та «Вірування в місяць». Збирав на Поділлі етногр. і фольклорні матеріали. Наукові

дослідження: історія української мови та мовознавства, проблеми сучас. української літературної мови. Автор низки праць на богослов. теми, зокрема «Релігія і мораль» (Мюнхен, 1948), «Пізнання Бога» (1955), «Віра і наука» (1962; обидві — Вінніпег).

Основні праці

Історія форм української мови. Х., 1931 (співавтор); Нариси з історії української мови. Л., 1941 (співавтор); Українська вимова і правопис. Мюнхен, 1946; Граматика української мови. Мюнхен, 1946; Наголос в українській літературній мові. Нью-Йорк, 1952; Василь Сімович. Вінніпег, 1953; До історії активних дієприкметників теперішнього часу в слов'янських мовах. Мюнхен, 1956; Молитовник-служебник – пам'ятка XIV століття. Нью-Йорк, 1960; Чистота і правильність української літературної мови. Вашингтон, 1962; Лексичний фонд літературної мови київського періоду X–XIV ст. Нью-Йорк, 1962. Т. 1; 1964. Т. 2; Здобутки українського мовознавства на еміграції // Зап. НТШ. 1969. Т. 185.

Рекомендована література

1. Ткачук І. Науково-богословська і церковно-громадська діяльність професора П. Ковалева. Нью-Йорк, 1969;
2. Славутич Яр. Ювілей визначного мовознавця // Нові дні. 1973. № 8–9;
3. Борисенко В. Нариси з історії української етнології 1920–1930-х років. К., 2002.

[П. В. Одарченко](#)

Бібліографічний опис:

Ковалів Пантелеймон Кіндратович / П. В. Одарченко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-9078>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).